



**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-3047/22-A

Název	Základní škola, Praha 4, Na Líše 16
Sídlo	Na Líše 16, 141 00 Praha 4 - Michle
E-mail	skola@zsnalise.cz
IČO	48132900
Identifikátor	600037100
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Bc. Václav Hlinka
Zřizovatel	Městská část Praha 4
Místo inspekční činnosti	Na Líše 16, 141 00 Praha 4 - Michle
Inspekční činnost na místě	2. 11. 2022 – 7. 11. 2022

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace Základní škola, Praha 4, Na Líše 16 (dále „škola“) poskytuje vzdělávání a školské služby v základní škole (dále „ZŠ“), školní družině a školní jídelně. Hlavním cílem vzdělávání je poskytování pevných základů všeobecného vzdělání všem žákům a propojenost se skutečným životem.

Škola se profiluje výukou výtvarné výchovy. V souladu se zaměřením školy je účelně využita disponibilní časová dotace pro výuku předmětu výtvarné a digitální technologie. Specifikem školy je nabídka anglického jazyka od 1. ročníku. Škola je zařazena od roku 2002 do sítě škol podporujících zdraví, je školou bezbariérovou.

Ve škole se uskutečňuje rovněž vzdělávání v přípravné třídě. Na dopolední vyučování vhodně navazuje činnost školní družiny.

K termínu inspekční činnosti se v ZŠ vzdělávalo 486 žáků v 18 třídách, 14 dětí v přípravné třídě a 148 žáků navštěvovalo 5 oddělení školní družiny. Nejvyšší povolený počet žáků (524) byl téměř naplněn, v souvislosti s nárůstem počtu žáků a tříd byl od posledního inspekčního hodnocení v roce 2015 navýšen. Ve školním roce 2021/2022 se také výrazně zvýšil počet žáků s odlišným mateřským jazykem v přímé souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny. Vysoký podíl z celkového počtu žáků (20 %) tvoří žáci se speciálními vzdělávacími potřebami.

Škola je fakultní školou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) ve své funkci uplatňuje dlouholeté řídicí zkušenosti. Koncepce rozvoje školy se zaměřuje na zkvalitňování vzdělávání, budování pozitivního klimatu školy a zlepšení podmínek ke vzdělávání. Stanovené cíle se vedení školy daří postupně naplňovat, např. zaměření na výuku výtvarné výchovy, realizace rozšířené výuky cizího jazyka nebo v oblasti materiálních podmínek. Reálně stanovené cíle vycházejí z aktuálních podmínek a potřeb školy.

Nastavená organizační struktura odpovídá podmínkám a velikosti školy. Ředitel vzhledem k potřebám školy ve školním roce 2022/2023 rozšířil vedení školy o dvě zástupkyně. Kompetence v rámci vedení školy a adresná odpovědnost za plnění stanovených úkolů se postupně nastavuje. Ředitel uplatňuje demokratický styl řízení, který je v souladu s filozofií školy založený na otevřené konstruktivní komunikaci se všemi aktéry vzdělávání. Pedagogičtí pracovníci ZŠ se soustřeďují v komisích pro vzdělávací oblasti, v nichž probíhá vyměňování a sdílení zkušeností. Většina učitelů si v rámci vzájemných hospitací poskytuje efektivní zpětnou vazbu o účinnosti a kvalitě jejich výuky.

Kontrolní činnost probíhá podle stanoveného plánu a zahrnuje všechny oblasti školy. Na základě jednotlivých zjištění jsou v některých případech přijímána konkrétní opatření a realizovány další metodické postupy. Není však zřejmé, jak je vyhodnocována jejich účinnost, což se projevuje odlišnou úrovní metodické a didaktické propracovanosti výuky jednotlivých vyučujících, nebo ne zcela funkční pedagogickou diagnostikou v přípravné třídě, zejména v oblasti vyvozování záměrů pro další pedagogické působení, i absencí systematictější práce s výsledky vzdělávání žáků

Personální podmínky umožňují realizaci vzdělávacích programů. Vzdělávání zajišťuje stabilní, převážně kvalifikovaný sbor pedagogických pracovníků (33 pedagogů, 13 asistentů pedagoga, 5 vychovatelek). Nově přichozím a začínajícím učitelům poskytují metodickou i organizační pomoc uvádějící pedagogové. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vychází zejména z potřeb školy. Plánované i absolvované vzdělávací semináře zohledňují požadavky vedoucí k naplňování ŠVP.

Škola vytváří dobré podmínky pro spolupráci se zákonnými zástupci žáků, realizuje aktivity pro rodiče např. webináře, dny otevřených dveří, přírodovědné dílny pro předškoláky nebo vernisáže výstav žakovských výtvarných prací. Sdružení rodičů, přátel a pedagogů se

spolupodílí na chodu školy, zapojuje se i do mimoškolních aktivit, pravidelně projednává připomínky rodičů s vedením školy, pomáhá s organizací akcí pro žáky. Prospěšná je úzká kooperace se zřizovatelem, který se podílí na zlepšování materiálního vybavení školy. Dlouhodobě přínosnou spoluprací škola rozvíjí se sociálními partnery v oblasti bezpečnosti a prevence sociálně patologických jevů. Žáci i pedagogové se aktivně zapojují do charitativních akcí, což vede k rozvoji jejich sociálních kompetencí. Partnerský přístup k žákům a možnost ovlivňovat některé aspekty vzdělávání prostřednictvím práce žakovského parlamentu se pozitivně odráží v celkovém klimatu školy.

Finanční podmínky umožňují vzdělávání a bezproblémový chod školy. Vícezdrojové financování a kladné hospodaření s podporou finančních prostředků z doplňkové činnosti, darů a účelně vybraných projektů přispívá ke kvalitním podmínkám vzdělávání.

Vedení školy ve spolupráci se zřizovatelem smysluplně obnovuje materiálně technické zázemí, např. rekonstrukce školního hřiště, nové venkovní šatny, návštěvní a relaxační místnost. Průběžně se nakupují učební pomůcky, včetně kompenzačních, a obnovuje se vybavení školy. V rámci rozšíření výuky výpočetní techniky, nárůstu počtu žáků a zkvalitnění výuky se podařilo účelně zapojit moderní technologie do vzdělávání, nově byly zakoupeny počítače, notebooky, tablety a grafický tablet. Profilaci školy se zaměřením na rozšířenou výuku výtvarné výchovy propojenou s novými digitálními technologiemi tak odpovídá vhodné zázemí i vybavení. Dobré podmínky dotvářejí školní knihovna, relaxační zázemí, prostorná šatna a esteticky upravená atria.

Zdravé stravovací návyky žáků jsou podporovány prostřednictvím zapojení do projektů (*Mléko do škol, Ovoce do škol*) a v rámci školního stravování pravidelným zařazováním zeleninového salátu nebo ovoce.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem průběhu vzdělávání je příznivá pracovní atmosféra podporující učení. Žáci většinou respektovali nastavená pravidla způsobů práce a komunikace s vyučujícími. V úrovni hospitovaných hodin však byly zaznamenány kvalitativní rozdíly, a to v jejich struktuře i efektivitě.

Vyučující dětem v přípravné třídě vytvářela prostor pro vlastní vyjádření dle jejich možností. Průběžně je oceňovala za snahu i dílčí pokrok a povzbuzovala je k následné aktivitě. Dominantně využívané postupy však byly málo efektivní, nevycházely z dětské volby a většinou nezajistily potřebnou individualizaci vzdělávání. Při realizovaných aktivitách byla dětem poskytována zpětná vazba, nevedla však k sebehodnocení ani k vzájemnému hodnocení, což dětem neumožňovalo uvědomění si vlastních úspěchů a posilování sebevědomí. Grafomotorická prevence nebyla uplatňována zcela účelně, nestabilní způsoby sezení nebyly v mnoha případech efektivně korigovány.

Zvolené metody a formy na prvním i druhém stupni převážně odpovídaly charakteru probíraného učiva, stanovenému cíli, věku žáků a jejich schopnostem. Ve výuce bylo zastoupené jejich účelné střídání a dařilo se udržovat zájem žáků o probírané učivo. V hospitovaných hodinách vyučující kombinovali frontální výuku s řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků, v některých případech uplatňovali kooperaci při práci ve dvojicích. Vyučující převážně využívali ocenění dílčích pokroků žáků formou pochvaly a povzbuzení. V některých hospitovaných vyučovacích hodinách byly vhodně zařazeny psychohygienické přestávky a další pohybové aktivity. Efektivitu hodin význačně zvyšovalo využití didaktické techniky učiteli i žáky.

Profilový předmět výtvarné a digitální technologie se zaměřuje nejen na zvládnutí základních výtvarných technik, ale žáci mají možnost hledat tvůrčí vyjádření aktuálních problémů a momentálních situací kolem sebe. Důraz je kladen na uvědomělý přístup k práci, rozvoj výtvarného vyjadřování, výtvarné citlivosti a stylizace. Uplatňování názorně demonstrativních metod, instruktáž, projekce i důraz na dodržování stanovených postupů v kombinaci s rozvojem kreativity přispívaly ke zvyšování motivace žáků. V hodinách je efektivně uplatňováno kritické posuzování vlastní tvorby žáky, sebehodnocení výsledků práce podle předem známých kritérií, což účinně umožňuje rozvoj osobnostní a sociální výchovy. Výborně byla uplatněna práce s chybou, která žáky směřovala k hledání vlastního způsobu správného řešení. V rámci tohoto předmětu je realizována řada akcí, např. pořádání výstav, výtvarný plenér a vytváření absolventských prací včetně slavnostní závěrečné prezentace.

Jazykové vzdělávání (anglický jazyk) směřovalo především k upevnění gramatických pravidel, k rozvoji receptivních řečových dovedností (poslech s porozuměním). Práce s textem byla zaměřena na identifikaci probíraného gramatického jevu i jako předloha verbálního projevu. Méně často však docházelo k rozvoji interaktivních řečových dovedností žáků a aplikaci probíraných jevů v reálné komunikační situaci. Pouze ojediněle byla výuka vedena v cílovém cizím jazyce, a ne vždy byl využit potenciál malých skupin žáků.

V části hodin s nižší efektivitou vzdělávání převládala frontální výuka s verbální převahou učitele. Kooperativní formy činností nebyly v hodinách uplatňovány nebo nebyly zcela účinné. Zvolené vzdělávací strategie vedly v některých případech k pasivitě některých žáků, podporovaly zejména rozvoj vědomostí a dovedností žáků, menší pozornost byla věnována formování jejich postojů. Kvalitu vzdělávacího procesu u některých pedagogů snižovaly dílčí metodické a didaktické nedostatky, např. problematická časová struktura vyučovací hodiny, předimenzované množství informací, nerovnoměrné zapojení žáků do výuky, nízká míra aktivizujících metod, scházející kooperace nebo využití stávajících znalostí žáků. Žáci měli menší prostor pro řešení problémů, rozvoj komunikativních dovedností a prosociálních schopností. Shrnutí učiva v závěru vyučovací hodiny neprobíhalo vždy efektivně nebo zcela scházelo, nedocházelo tak k ověření splnění vzdělávacího cíle. Žáci nebyli vedeni k posouzení kvality práce své i vrstevníků podle předem daných kritérií. Hodnocení pedagogů v závěru vyučovací hodiny bylo spíše formálního charakteru bez ověření splnění vzdělávacího cíle, většinou se jednalo o pochvalu několika žáků, někdy i celé třídy, postrádalo však formativní funkci. Pouze v některých hodinách bylo zaznamenáno využití diferenciovaných úkolů s ohledem na různé vzdělávací potřeby žáků, nebylo však dostatečně zohledněno rozdílné pracovní tempo a schopnosti jednotlivců.

Spolupráce asistentů pedagoga s vyučujícími byla převážně účelná. Asistenti pedagoga ve většině hodin poskytovaly přiměřenou pomoc nejen žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, ale svou činností napomáhaly i plynulosti vzdělávacího procesu např. formou dopomoci ostatním žákům, organizační podporou, nebo přípravou učebních materiálů.

Rozmanitá nabídka projektů, vzdělávacích programů, školních a mimoškolních aktivit umožňuje žákům rozšiřovat a prohlubovat si vědomosti a dovednosti v různých oblastech, podporuje prosociální vztahy mezi žáky i jejich sounáležitost se školou. Zájmové vzdělávání ve školní družině vhodně navazuje na základní vzdělávání. Pozitivním znakem jsou časté akce, které přispívají k všestrannému rozvoji žáků. Řízené i spontánní činnosti a relaxace jsou přiměřeně časově rozvrženy. Organizovány jsou četné akce, např. poslední let Broučků, masopustní karneval. Žáci rozvíjejí svoji kreativitu také prostřednictvím, školního divadla *Obsazená židlička*.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ke zjišťování dosažené úrovně znalostí, vědomostí a dovedností škola vytvořila částečně účinný systém pro sdílení informací o celkových i individuálních výsledcích vzdělávání žáků. Vychází z rozdělení kompetencí v rámci školy a je provázán s činností školního poradenského pracoviště a systémem řízení. Celkové výsledky vzdělávání žáků projednává pravidelně vedení školy a čtvrtletně pedagogická rada. V případě zjištění ohrožení žáka školní neúspěšností škola vytvořila systém opatření (konzultace, doučování), který se ovšem nejeví jako zcela funkční. S výsledky vzdělávání žáků škola systematicky nepracuje, chybí pravidelné vyhodnocování jejich účinnosti a stanovení jednotných kritérií pro hodnocení na prvním a druhém stupni základní školy. Na sjednocování kritérií náročnosti a podkladů pro hodnocení se nepodílejí ani oborové skupiny.

Pedagogická diagnostika v přípravné třídě je vedena formou formulářů, ve kterých pedagogové dvakrát ročně zaznamenají pokroky dětí. K dalšímu pedagogickému působení však převážně nejsou systematicky vytyčovány individuální vzdělávací cíle, což snižuje možnosti pedagogické intervence.

Z výsledků vzdělávání žáků v posledním uzavřeném školním roce vyplývá, že pedagogové v prvním období školní docházky (1. až 3. ročník) při hodnocení výsledků vzdělávání žáků využívají převážně pozitivní hodnocení cíleně zaměřené na podporu motivace k učení. Ve druhém školním období dochází k mírnému zhoršení výsledků, které je částečně způsobené i změnou vyučujících. Při přechodu na druhý stupeň dochází u některých žáků k výraznému zhoršení především v předmětu matematika.

V externím komerčním testování se škola řadí mezi průměrně hodnocené v předmětech český a anglický jazyk. V matematice jsou výsledky v pásmu mírného podprůměru. Jednou z možných příčin je kombinace dvou rozdílných konceptů výuky matematiky na prvním stupni základní školy v průběhu jedné vyučovací hodiny, kdy dochází ke kombinaci tradičního způsobu výuky matematiky s Hejného metodou, což může vést k problémům s porozuměním probíraného učiva. S celkovými výsledky žáků na vysvědčení, s výsledky jednotných přijímacích zkoušek na střední školy ani se zjištěními z externího hodnocení škola dále efektivně nepracuje.

Instituce má vytvořen funkční systém pro identifikaci žáků výtvarně nadaných. Škola těmto žákům zprostředkovává propojení klasických výtvarných technik s novými digitálními technologiemi. Tato koncepce přispívá k celkovému rozvoji osobnosti žáků, pružně reaguje na individuální potřeby a preference každého žáka, umožňuje, aby se žáci aktivně zapojovali do různých umělecky laděných soutěží a výstav. V souladu se svou profilací většina žáků pokračuje ve studiu na středních uměleckých školách, následně v navazujícím studiu na vysokých školách.

K úspěšné adaptaci na školní prostředí napomáhá velmi úzká spolupráce s místní mateřskou školou a přípravná třída.

Školní poradenské pracoviště prošlo v letošním školním roce personální obměnou, došlo ke změně na pozici výchovné poradkyně i školní psychologky. Škola průběžně identifikuje individuální potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, odlišným mateřským jazykem i žáky ohrožené školním neúspěchem. Poskytuje žákům podporu formou prvotní pedagogické diagnostiky. Na základě doporučení školských poradenských zařízení realizuje i některá další podpůrná opatření, např. sestavování a vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů, podporu asistentem pedagoga. Potřebnou péči žákům ve školním poradenském pracovišti zajišťuje vedle výchovné poradkyně, školní metodičky prevence

také speciální pedagožka. Pro reedukaci individuálních obtíží žáků škola využívá hodiny předmětu speciálně pedagogické péče, zajišťuje individuální doučování a konzultace.

Nastavené preventivní mechanismy umožňují včas odhalovat a zachycovat různé formy rizikového chování. Důsledné sledování klimatu v třídních kolektivech napomáhá k včasnému zachycení problematického chování a umožňuje zahájení okamžité intervence. Důležitou úlohu v předcházení negativním jevům představuje pestrá nabídka mimoškolních aktivit a kroužků.

Vývoj školy

- Od posledního inspekčního hodnocení došlo k nárůstu žáků s odlišným mateřským jazykem,
- organizační struktura vedení instituce byla rozšířena o dvě zástupkyně ředitele školy,
- došlo ke změnám na pozicích školního poradenského zařízení,
- škola udržuje a rozvíjí funkční partnerské vztahy podporující kompetence žáků.

Silné stránky

- vstřícná a přátelská atmosféra v průběhu vzdělávání s respektujícím přístupem při komunikaci s dětmi a žáky,
- efektivní naplňování profilace školy v oblasti výtvarné výchovy,
- úzká spolupráce se sociálními partnery umožňující jejich aktivní zapojení do života školy vedoucí k respektu a úctě žáků k místní komunitě.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- pedagogická diagnostika v přípravné třídě neobsahuje záměry pro další pedagogické působení,
- nižší míra metodické a didaktické propracovanosti části vyučovacích hodin, nedostatečné využití závěrů vyučovacích hodin ke zhodnocení naplnění vzdělávacích cílů včetně zapojení žáků do vzájemného hodnocení a sebereflexe,
- absence systematictější práce s výsledky vzdělávání žáků včetně stanovení konkrétních pedagogických opatření a vyhodnocení jejich účinnosti.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zefektivnit kontrolní a hospitační činnost, důsledně kontrolovat plnění stanovených opatření a vyhodnocovat jejich účinnost a dopady do kvality vzdělávání,
- vytvořit efektivní systém vyhodnocování výsledků vzdělávání, systematicky s výsledky žáků pracovat, průběžně vyhodnocovat účinnost přijatých opatření,
- vést pedagogickou diagnostiku ve všech vzdělávacích oblastech se záměry pro další vzdělávací činnost,

- ve vyšší míře uplatňovat diferenciaci a individualizaci ve výuce vzhledem k rozdílným schopnostem a pracovnímu tempu žáků,
- pracovat efektivně se závěry vyučovacích hodin, poskytovat prostor pro závěrečné shrnutí a vyhodnocení vzdělávacího cíle.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní školy Praha 4, Na Líše 16, s účinností dnem 9. 10. 2009
2. Jmenování ředitele školy do funkce zřizovatelem ze dne 3. 6. 1998, s účinností od 1. 8. 1998
3. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání platný k termínu inspekční činnosti
4. Školní vzdělávací program pro školní družinu platný k termínu inspekční činnosti
5. Školní řád, platný k termínu inspekční činnosti
6. Vnitřní řád školní družiny, platný k termínu inspekční činnosti
7. Vize školy v dalším šestiletém období 2018–2024
8. Roční plán 2022/2023
9. Minimální preventivní program 2022/2023
10. Plány kontrolní činnosti 2022/2023
11. Dokumentace školního poradenského pracoviště včetně dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 k termínu konání inspekční činnosti
12. Zápisy z pedagogických rad ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekce
13. Rozvrh vyučovacích hodin platný k termínu inspekce
14. Školní matrika vedená v elektronické podobě k termínu inspekce
15. Výběr třídních knih ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekce
16. Personální dokumentace pedagogických pracovníků k termínu inspekční činnosti
17. Výroční zprávy školy za školní roky 2020/2021 a 2021/2022
18. Pedagogická diagnostika za školní roky 2021/2022 a 2022/2023
19. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2022/2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Kateřina Poláková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Hana Hejduková, školní inspektorka

Mgr. Ivana Kučerová, školní inspektorka

Mgr. Petra Prokopová Machalová, školní inspektorka

Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.